

Sygn. akt VIII U 1784/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Magdalena Kimel	

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2020 r. w Gliwicach

sprawy K. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania K. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 sierpnia 2019 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu K. C. prawo do przeliczenia wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od dnia 1 czerwca 2019 roku,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1784/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 sierpnia 2019 r., organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. C. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu wskazał, że o nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był niższy niż 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony podniósł, że spełnia warunki do przeliczenia świadczenia. Domagał się odtworzenia wynagrodzenia w oparciu o dokumentację osobową i akty normatywne obowiązujące w spornym okresie i przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. C. urodził się (...)

Ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej od 11 października 1990 r. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono w oparciu o wynagrodzenie z okresu 1985r do 1987 r a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, przed ograniczeniem do 250%, wyniósł 403,36 %.

W okresie swojej aktywności zawodowej, ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w G. od dnia 12 października 1965 r. do dnia 26 października 1990 roku na następujących stanowiskach:

- od 12.10.1965 r. do 30.06.1966 r. – górnika ładowacza pod ziemią,
- od 01.07.1966 r. do 31.03.1968 r. – młodszego górnika pod ziemią,
- od 01.04.1968 r. – do 30.11.1970 r.- górnika pod ziemią,
- od 01.12.1970 r. do 26.10.1990 r. – górnika przodowego pod ziemią,

Odwołujących uzyskiwał następujące wynagrodzenie:

- od 13.10.1965 r. – 50,00 zł za dniówkę,
- od 01.04.1968 r. – 60,00 zł za dniówkę,
- od 01.12.1968 r. – 160,00 zł za dniówkę,
- od 01.01.1975 r. – 136,00 zł za dniówkę,

K. C. w okresie zatrudnienia w KWK (...) w G. w wydziale przewozowym od 12.10.1965 do 30.06.1966 – pracował wyłącznie na zmianie nocnej, a w okresie zatrudnienia w wydziale przygotowawczym od 01.07.1966 do 31.03.1968 wyłącznie na zmianie porannej. W pozostałym okresie odwołujący pracował w systemie III zmianowym w regularnym cyklu – każdego tygodnia na jednej zmianie.

Od grudnia 1970 r. K. C. pracował średnio przez 2 niedziele w ciągu miesiąca. W tym okresie wprowadzone zostały niedziele planowe, ponadto odwołujący zdobył uprawnienia operatora obudowy zmechanizowanej i w związku z tym jako operator miał obowiązek pracować w niedzielę, ponieważ należało przygotować oddział do pracy.

W dniu 26 czerwca 2019 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 sierpnia 2019 r., organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej, bowiem obliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego Z. T. na okoliczność odtworzenia wynagrodzenia odwołującego za okresy nieudokumentowane w oparciu o akta osobowe, przepisy branżowe, a także na okoliczność wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia.

Za okresy nieudokumentowane, biegły w wyliczeniach wynagrodzenia uwzględnił płacę zasadniczą wynikającą z zaszeregowania określonego miesięczną stawką – wynikającą z kartoteki personalnej oraz przepisów branżowych

obowiązujących w danym okresie, dodatki za prace zmianową, dodatek za pracę w niedzielę (2 niedziele w ciągu miesiąca), wynagrodzenie z tytułu Karty Górnika, oraz deputat węglowy. Za lata 1980- 1990 i od 2008 do 2012 r. biegły uwzględnił dane z druku ZUS Rp-7.

Za lata 1966-19676 biegły uwzględnił wynagrodzenie potwierdzone wpisami do legitymacji ubezpieczeniowej.

W wyliczeniach biegły nie uwzględnił natomiast takich składników jak: indywidualne nagrody rocznie – tzw. trzynastki czy inne dodatki do pracy, takie jak np.: dodatek za pracę w nadgodzinach.

Zgodnie obliczeniami biegłego zawartymi w wariantcie I, wyliczenie podstawy wymiaru składek do przeciętego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %) za cały okres pracy ubezpieczonego, przedstawia się następująco:

Rok	Wynagrodzenie (zł)	Kwota roczna przeciętnego wynagrodzenie ogłoszona za dany rok kalendarzowy (zł)	Stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia (%)
1967	33 732,00	24 192,00	139,43
1969	42 257,17	26 088,00	161,98
1970	43 002,70	26 820,00	160,34
1971	49 955,27	28 296,00	176,55
1972	50 404,00	30 108,00	167,41
1973	51 252,00	33 576,00	152,64
1975	77 386,67	46 956,00	164,81
1976	81 190,13	51 372,00	158,04
1977	81 412,27	55 152,00	147,61
1980	217 047,49	72 480,00	299,46
1981	254 090,00	92 268,00	275,38
1982	442 278,00	139 572,00	316,88

1983	571 130,00	173 700,00	328,80
1984	838 462,00	202 056,00	414,97
1985	919 924,00	240 060,00	383,21
1986	1 212 528,00	289 140,00	419,36
1987	1 441 689,00	350 208,00	411,67
1988	2 221 594,00	637 080,00	348,72
1989	6 471 007,00	2 481 096,00	260,81
1990	24 140 499,00	12 355 644,00	195,38

W najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **254,17** %, zatem były wyższy od wymaganego 250 %.

Powyższy stan faktyczny, który był w zasadzie bezsporny, Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego, zeznania świadków A. L. k 38 - 39, B. O. k 39i zeznania odwołującego k 39-40 opinię biegłego sądownego z zakresu rent i emerytury Z. T. z dnia 28 marca 2020 r. (k 46- 87,

Organ rentowy nie zakwestionował matematycznych wyliczeń, lecz założenia przyjęte przez biegłego dotyczące pracy w systemie zmianowym i naliczenia dodatków z tego tytułu, naliczenie dodatku przodowego oraz podwójnej Karty Górnika.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że Sąd nie uwzględnił II wariantu wyliczeń dokonanych przez biegłego, które zawierały dodatek przodowego.

Jeżeli chodzi o pracę odwołującego w systemie zmianowym to udowodniona została za pomocą zeznań świadków oraz odwołującego. Ponadto fakt świadczenia pracy w systemie zmianowym wynika z organizacji pracy w kopalni.

Również zarzuty dotyczące uwzględnienia podwójnej Karty Górnika są nieuzasadnione. Podwójne wynagrodzenie przysługiwało za efektywne przepracowanie wszystkich dni określonych w harmonogramie z zaliczeniem dni wolnych udzielonych z tytułu skracania czasu pracy, urlopu wypoczynkowego, szkoleń BHP, okresowych badań lekarskich i kursów specjalistycznych. W aktach osobowych znajduje się załącznik do karty ewidencyjnej pracownika z wykazaną ilością dniówek w przodkach, która jest nieznacznie mniejsza niż ilość dniówek wg normatywnego czasu pracy. W kartotece personalnej brak jest również adnotacji o nieusprawiedliwionych nieobecnościach odwołującego tzw bumelkach, zatem ustalenie ilości dniówek na podstawie normatywnego czasu pracy i naliczenie podwójnej Karty Górnika jest uprawnione.

Biegły w sposób fachowy i rzetelny odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za okres nieudokumentowany, a następnie obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia z uwzględnieniem zarobków po przyznaniu świadczenia. Do obliczeń uwzględnił wyłącznie te składniki, co do których

nie ma wątpliwości, że ubezpieczony je otrzymywał. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwolanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków.

W niniejszym postępowaniu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. T. który miał odtworzyć wysokości osiągnięte przez ubezpieczonego wynagrodzenia za okresy nieudokumentowane w oparciu

o akta osobowe, przepisy branżowe, a także na okoliczność wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych dla ubezpieczonego lat z całego okresu zatrudnienia wynosi 254,17 % (wariant I). Tym samym jest on wyższy od wymaganego przepisami 250%.

Reasumując, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i na mocy art. 47714 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej poczynając od 1 czerwca 2019 r., tj. od początku miesiąca w którym ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel